

Het kloppend hart van een provincie

De provincie Fryslân heeft heel veel eigens. Dat weet ik uit eigen ervaring. Hieronder geef ik mijn impressies weer van de PC in de zomer van 2004. Het gaat niet over een gewone sport, maar over één die kenmerkend is voor Fryslân, een gebied dat zo geheel anders is dan mijn vaderland Roemenië. Kaatsen is een sport die mij vrijwel onbekend is. Ik zeg "vrijwel", omdat ik één keer eerder met deze sport heb kennisgemaakt. Dat was vier jaar geleden. Ik wist toen niets van de spelregels, van de geschiedenis of het belang ervan voor diegenen die de sport beoefenen en voor diegenen die deze sport volgen als toeschouwer.

Simona-Maria Grosu, een 19-jarige studente uit Roemenië, was in 2004 aanwezig op de PC. Zij heeft op speciaal verzoek haar herinneringen aan die dag op papier gezet.

Vertrek van de koets - met op de bok Hessel Bouma - bij de Koornbeurs met daarin PC-voorzitter Van der Meij en het winnende trio uit 2003. (Foto: Jan Seerden)

Kaatsen, dragoste de viata

Kaatsen als levenslust

Ik heb het gevoel dat je er deel van moet uitmaken om het kaatsen op z'n minst een beetje te begrijpen. Een buitenlander en buitenstaander als ik had het geluk om het jaarlijkse hoogtepunt van deze sport een keer te mogen meemaken en mee te beleven. Zoals de kenners wel weten, heb ik het over de belangrijkste kaatswedstrijd van het jaar in

Franeker, beter bekend als de PC.

Tot mijn grote verwondering zag ik hier moderne mensen - mensen die altijd gehaast en druk bezig zijn - uren de tijd nemen om een dosis levenslust en adrenaline op te doen. Iets wat ze kennelijk nodig hebben om door te kunnen gaan met hun dagelijkse leven. Vooraf wil ik nog opmerken dat het niet mijn bedoeling is om in de nu volgende impressie technische details te geven, ook geen scores of

spelregels. Ik probeer wel duidelijk te maken welke indruk het kaatsen op mij als outsider heeft gemaakt.

Zilele premergatoare PC-ului

De dagen voorafgaand aan de PC

De PC betekent vele dagen van voorbereiding, emotie, stress en ongeduld. De PC vindt niet alleen plaats op de dag zelf. Het is een wedstrijd die al een aantal weken vooraf begint met de voorbereidingen. Deze worden door de kaatsliefhebbers met grote aandacht gevolgd. Dat is mij duidelijk geworden bij de familie waar ik logeerde. Ik weet niet of buitenstaanders zich velen zich realiseren hoe de wedstrijdspanning bij de fans stap voor stap toeneemt door het volgen van hun favorieten, door het openingsritueel en door de informatie die iedereen krijgt via kranten, radio of televisie.

Ceremonia de deschidere

De openingsceremonie

Ik besef dat kaatsen niet alleen een spelletje is, maar veel meer. Het is een "way of life", een sterk gevoel, waarin verleden, heden en toekomst met elkaar verbonden zijn.

De officiële openingsceremonie van de PC was een vreemde ervaring voor mij. Ondanks het feit dat ik gedurende 45 minuten niets heb begrepen van wat mensen hebben gezegd, kwam ik echt onder de indruk. De sfeer die ik daar proefde, ademde traditie en historie. Het eerste dat mijn aandacht trok, waren de zonnebloemen op de tafel van de officials. Deze bloemen droegen bij aan de

De uit Roemenië, was in 2004 zoek haar herinneringen aan die

- bij de Koornbeurs met daarin
2003. (Foto: Jan Seerden)

Franeker, beter bekend als de PC.

Tot mijn grote verwondering zag ik hier moderne mensen - mensen die altijd gehaast en druk bezig zijn - uren de tijd nemen om een dosis levenslust en adrenaline op te doen. Iets wat ze kennelijk nodig hebben om door te kunnen gaan met hun dagelijkse leven. Vooraf wil ik nog opmerken dat het niet mijn bedoeling is om in de nu volgende impressie technische details te geven, ook geen scores of

spelregels. Ik probeer wel duidelijk te maken welke indruk het kaatsen op mij als outsider heeft gemaakt.

Zilele premergatoare PC-ului

De dagen voorafgaand aan de PC

De PC betekent vele dagen van voorbereiding, emotie, stress en ongeduld. De PC vindt niet alleen plaats op de dag zelf. Het is een wedstrijd die al een aantal weken vooraf begint met de voorbereidingen. Deze worden door de kaatsliefhebbers met grote aandacht gevolgd. Dat is mij duidelijk geworden bij de familie waar ik logeerde. Ik weet niet of buitenstaanders zich velen zich realiseren hoe de wedstrijdspanning bij de fans stap voor stap toeneemt door het volgen van hun favorieten, door het openingsritueel en door de informatie die iedereen krijgt via kranten, radio of televisie.

Ceremonia de deschidere

De openingsceremonie

Ik besef dat kaatsen niet alleen een spelletje is, maar veel meer. Het is een "way of life", een sterk gevoel, waarin verleden, heden en toekomst met elkaar verbonden zijn.

De officiële openingsceremonie van de PC was een vreemde ervaring voor mij. Ondanks het feit dat ik gedurende 45 minuten niets heb begrepen van wat mensen hebben gezegd, kwam ik echt onder de indruk. De sfeer die ik daar proefde, ademde traditie en historie. Het eerste dat mijn aandacht trok, waren de zonnebloemen op de tafel van de officials. Deze bloemen droegen bij aan de

optimistische atmosfeer. In de linkerhoek van de zaal hing een vlag, met daarop een afbeelding die - naar ik vermoed - de PC uitbeeldt, de dag waarop de aanwezigen gezamenlijk hun kaatspassie beleven. In de vlag kruiste een horizontale baan een verticale baan. In het kruispunt hiervan zag ik een soort tent, die was omgeven door een krans van laurierbladeren. De symbolen op de vlag lijken aan te geven dat iedere kaatser verwacht de beste te zijn en de overtuiging dat de kaatssport uniek is. In de beide hoeken van de zaal stonden twee kinderen, zichtbaar nerveus, misschien wel toekomstige kaatshelden. Ze stonden daar als een symbool van de continuïteit in de kaatssport.

Opeens werd het publiek stil. Met ongeduld werd gewacht op de traditionele openingsspeech van de voorzitter van de PC. Die begon stipt om acht uur. Geen minuut eerder, geen minuut later. De voorzitter, een oudere man, had een natuurlijke uitstraling en sprak op een spontane en gemakkelijke manier. Zoals ik heb begrepen van mijn vertaler, verwerkte hij in zijn toespraak grappige gebeurtenissen (anekdotes) uit het verleden. Ik keek ondertussen rond om de spanning op de gezichten van de aanwezigen te kunnen zien. Ze leken niet gespannen, luisterden geïnteresseerd, aandachtig en enigszins trots. Zelfs mijn gastheer vergat mij de toespraak te vertalen, uitgezonderd een

Binnenkomst van het PC-bestuur in de Koornbeurs in 2004. (Foto: Jan Seerden)

enkele korte toelichting. Ik begreep dat de speech heel belangrijk was en dat die niet slechts over de dag van de PC ging, maar ook over de inspanningen om dit toernooi mogelijk te maken en de continuïteit ervan te bewaren. Alle aanwezigen beseften dat en het was voelbaar hoe belangrijk de kaatssport voor hen was.

Na de officiële opening verlieten wij het gebouw en maakten een wandeling door het stadscentrum. De mooiste herinneringen van deze dag bewaar ik aan die wandeling. Ik was nog het minst onder de indruk van de commissieleden en de winnaars van vorig jaar, niet dat ik ze niet indrukwekkend vond, maar imponerend waren toch vooral het

ouderwetse rijtuig en de koetsier in authentieke kleding. Ik zie het nog voor me: de rode kniekousen van de koetsier en zijn perfecte rechte zit achter zijn ongeduldig paard temidden van de nieuwsgierige toeschouwers.

Jocul in sine

De wedstrijd

Voorafgaand aan de wedstrijd hoorde ik het Friese volkslied. Het werd gespeeld door een vrolijk gekleurd fanfare-orkest. Ik raakte echt onder de indruk toen honderden mensen trots en luid het volkslied zongen. Het gaf mij werkelijk het gevoel dat ik op dat moment geen vreemdeling meer was. Het voelde alsof niets normaler was dan daar bij de PC aanwezig te zijn!

Af en toe zag ik hoe een goed geraakte bal over de tribune vloog. Ik hoorde het geluid van het applaudiserende publiek en dompelde onder in de sfeer van dit sport spektakel. Ik bestudeerde de mensen en hun bewegingen en keek naar de spelers die zich voorbereidden. Opnieuw moesten mij de spelregels worden uitgelegd. Ik moet bekennen dat het de nodige tijd kostte om me te herinneren wat ik vier jaar geleden over het kaatsen had geleerd. Uiteraard kende ik geen van de spelers, maar dat deed er niet toe. Voor mij was belangrijk om te zien op welke wijze ze speelden: met enthousiasme en met de wil om te winnen. Dit kon je goed zien aan de manier waarop ze over het terrein holden om elke bal te slaan, ook als

het mij niet belangrijk leek. Iedere speler straalde de hoop uit de nieuwe “koning” te worden. Hierdoor zijn zij niet alleen de idolen van de jongere generatie, maar laten zij ook aan de ouderen zien hoe hard zij getraind hebben om aan deze belangrijke wedstrijd te mogen meedoen.

Het evenement beperkte zich overigens niet tot het wedstrijdterrein, maar was merkbaar tot in het hart van Franeker. Overal waren kraampjes waar je iets te eten kon kopen, maar ook andere dingen zoals speelgoed. Ter gelegenheid van de PC waren er ook speciale attracties, zoals botsauto's en schiettenten waar je pluchen knuffelbeesten kon winnen. Het hoort erbij: elk van dit soort evenementen heeft zijn commerciële kanten. Zelfs de winkels hadden speciale kortingen. Het staat me trouwens nog helder voor de geest hoe wij bij een kraampje heerlijk ijs hebben gekocht. Achteraf kan ik zeggen dat deze dag net zo smaakte als het ijs: lekker, maar veel te kort!

Na de wandeling in de stad gingen we terug naar de tribune op het wedstrijdterrein voor nog een “dosis adrenaline”. Ik vroeg me nog steeds af hoeveel een speler moet trainen om zo'n kleine bal met zoveel kracht en precisie te kunnen slaan. Vooral ook, omdat de bal door zijn samenstelling erg pijnlijk kan zijn. Ik neem aan dat het went, maar toch kwam ik onder de indruk.

De namen van de winnaars kan ik me niet meer herinneren, maar wel de expressie op

Het winnende partuur van de PC in 2004 (v.l.n.r.) Johan Abma, Daniël Isinger (k) en Pieter Scharringa. (Foto Jan Seerden)

ouderwetse rijtuig en de koetsier in authentieke kleding. Ik zie het nog voor me: de rode kniekousen van de koetsier en zijn perfecte rechte zit achter zijn ongeduldig paard temidden van de nieuwsgierige toeschouwers.

Jocul in sine

De wedstrijd

Voorafgaand aan de wedstrijd hoorde ik het Friese volkslied. Het werd gespeeld door een vrolijk gekleurd fanfare-orkest. Ik raakte echt onder de indruk toen honderden mensen trots en luid het volkslied zongen. Het gaf mij werkelijk het gevoel dat ik op dat moment geen vreemdeling meer was. Het voelde alsof niets normaler was dan daar bij de PC aanwezig te zijn!

Af en toe zag ik hoe een goed geraakte bal over de tribune vloog. Ik hoorde het geluid van het applaudiserende publiek en dompelde onder in de sfeer van dit sportspektakel. Ik bestudeerde de mensen en hun bewegingen en keek naar de spelers die zich voorbereidden. Opnieuw moesten mij de spelregels worden uitgelegd. Ik moet bekennen dat het de nodige tijd kostte om me te herinneren wat ik vier jaar geleden over het kaatsen had geleerd. Uiteraard kende ik geen van de spelers, maar dat deed er niet toe. Voor mij was belangrijk om te zien op welke wijze ze speelden: met enthousiasme en met de wil om te winnen. Dit kon je goed zien aan de manier waarop ze over het terrein holden om elke bal te slaan, ook als

het mij niet belangrijk leek. Iedere speler straalde de hoop uit de nieuwe “koning” te worden. Hierdoor zijn zij niet alleen de idolen van de jongere generatie, maar laten zij ook aan de ouderen zien hoe hard zij getraind hebben om aan deze belangrijke wedstrijd te mogen meedoen.

Het evenement beperkte zich overigens niet tot het wedstrijdterrein, maar was merkbaar tot in het hart van Franeker. Overal waren kraampjes waar je iets te eten kon kopen, maar ook andere dingen zoals speelgoed. Ter gelegenheid van de PC waren er ook speciale attracties, zoals botsauto’s en schiettenten waar je pluchen knuffelbeesten kon winnen. Het hoort erbij: elk van dit soort evenementen heeft zijn commerciële kanten. Zelfs de winkels hadden speciale kortingen. Het staat me trouwens nog helder voor de geest hoe wij bij een kraampje heerlijk ijs hebben gekocht. Achteraf kan ik zeggen dat deze dag net zo smaakte als het ijs: lekker, maar veel te kort!

Na de wandeling in de stad gingen we terug naar de tribune op het wedstrijdterrein voor nog een “dosis adrenaline”. Ik vroeg me nog steeds af hoeveel een speler moet trainen om zo’n kleine bal met zoveel kracht en precisie te kunnen slaan. Vooral ook, omdat de bal door zijn samenstelling erg pijnlijk kan zijn. Ik neem aan dat het went, maar toch kwam ik onder de indruk.

De namen van de winnaars kan ik me niet meer herinneren, maar wel de expressie op

hun gezichten tijdens de prijsuitreiking. Misschien waren ze niet de beste spelers qua techniek, maar hun teamspirit en de wil om te winnen waren indrukwekkend. Het kost bovendien veel energie, geduld en een positieve instelling om de spanning van zo’n wedstrijd dag te kunnen dragen. Daarnaast speelt ook de factor geluk een rol. De overwinnaars werden geëerd met een prachtige krans met mooie gekleurde bloemen. De ronde krans symboliseerde het sluiten van een cyclus, een gelopen race en een sportcarrière die tot een hoogtepunt was gekomen. Deze krans zal aan de gevel van het huis van de overwinnaar worden gehangen en zo iedereen tonen hoe een droom werkelijkheid is geworden, dankzij toewijding en veel training.

In incheiere...

Ten slotte...

Kaatsen leerde mij dat mensen heel creatief en origineel kunnen zijn. Het is een sport die mensen bij elkaar brengt, hun plezier geeft en de vlam van het verleden brandend houdt. Voor de liefhebbers is het een gebeurtenis waar ze lang naar uitkijken en elk detail nauwgezet van volgen.

Wanneer ik mijn ogen sluit om mij de dag van de PC te herinneren, zie ik de tribune van de officials met een mevrouw en haar Franse hoed, de koetsier met zijn rode sokken, de bloemenkrans, de fanfare, het embleem met de leeuw boven de tribune, de friettenten en heerlijk roomijs.